

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. liepos 19 d.
(OR. en)

10942/21

Tarpinstitucinė byla:
2021/0230 (NLE)

RECH 360
COMPET 565
IND 206
EDUC 259

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. liepos 16 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2021) 407 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 407 final.

Pridedama: COM(2021) 407 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 07 16
COM(2021) 407 final

2021/0230 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Iš per 20 Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) įgyvendinimo metų surinktų duomenų matyti, kad EMTE padėjo pasiekti svarbių laimėjimų, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų infrastruktūros, atvirojo mokslo, tarptautinio bendradarbiavimo, lyčių pusiausvyros mokslinių tyrimų ir inovacijų sektoriuje, bendro programavimo ir tyrėjų judumo srityse, tačiau yra dar daug nenuveiktų darbų.

2020 m. rugsėjo 30 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl naujos Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvės (EMTE) (COM(2020) 628 *final*), siekdama sukurti naują Europos mokslinių tyrimų erdvę, kuri atitiktų užmojus, susijusius su sėkmingu perėjimu prie tvarios, skaitmeninės ir atsparios Europos, ir geriau pasirengti ateičiai.

2020 m. komunikate raginama¹ stiprinti EMTE, pereiti nuo nacionalinės politikos koordinavimo prie didesnės šių politikos sričių integracijos. Jame valstybės narės raginamos pastangas telkti ties pagrindiniais principais ir vertybėmis ir nustatyti prioritetines bendrų veiksmų sritis. Tai yra svarbu tuo metu, kai reikalingas didesnis ir tikslingesnis nacionalinis finansavimas ir reformos, visų pirma atsižvelgiant į pandemiją, siekiant paspartinti dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos iš esmės yra nacionalinės kompetencijos sritys, todėl Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimas iš esmės priklauso nuo nacionalinės politikos reformų ir nacionalinių iniciatyvų. Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakte nustatytos visuotinai priimtinos vertybės ir principai, taip pat sritys, kuriose valstybės narės kartu imsis prioritetinių veiksmų, taip padėdamos įgyvendinti naujos EMTE viziją ir tikslus.

Kad būtų remiamas nacionalinės EMTE politikos įgyvendinimas, šis paktas grindžiamas i) bendrais ES mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) principais ir vertybėmis; ii) bendromis prioritetinėmis veiksmų sritimis; iii) investicijomis ir reformomis, kurios vykdomos remiantis bendru sutarimu savanoriškai nustatytais tikslais; ir iv) supaprastintu politikos koordinavimo ir stebėsenos procesu. Šiuos elementus sujungus į vieną bendrą teisės aktą, bus patvirtintas valstybių narių politinis įsipareigojimas mobilizuoti savo MTI politiką siekiant spręsti dabartinius Europos uždavinius, visų pirma susijusius su dvejopa pertvarka ir atsigavimu po pandemijos. Jis taip pat padės orientuoti ir atnaujinti politikos kryptis ir stebėti bei vertinti daromą pažangą.

Tuo pat metu paktu bus grindžiamos ES pastangos tarptautiniu lygmeniu rodyti pavyzdį ir, vadovaujantis pagrindinėmis vertybėmis, skatinti užtikrinti vienodas sąlygas ir abipusiškumą, kaip nustatyta Komisijos komunikate dėl pasaulinio požiūrio į mokslinius tyrimus ir inovacijas².

Siūloma, kad paktas būtų bendra neprivaloma iniciatyva, t. y. Tarybos rekomendacija, kurioje atsispindėtų bendras užmojis siekti pažangos kuriant naują EMTE.

¹ COM(2020) 628 *final* siūlomi keturi strateginiai tikslai, siekiant užtikrinti, kad nauja EMTE būtų tinkama sprendžiant būsimus uždavinius: i) investicijų ir reformų rėmimas, ii) galimybių naudotis kompetencijos išteklių gerinimas, iii) mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų perkėlimas į ekonomiką, iv) EMTE stiprinimas.

² COM(2021) 252 *final*.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Teisinis šios iniciatyvos pagrindas – SESV 182 straipsnio 5 dalis ir 292 straipsnis. Laikydamosi SESV 292 straipsnio, Taryba gali priimti rekomendacijas ir, Komisijai pasiūlius, ji imsis veiksmų visais atvejais, kai Sutartyse nustatyta, kad ji privalo priimti aktus Komisijai pasiūlius. Pagal SESV 179 straipsnį Sąjungos tikslas – stiprinti savo mokslinį bei technologinį pagrindą, sukuriant Europos mokslinių tyrimų erdvę, kurioje laisvai judėtų mokslo darbuotojai, mokslinės žinios ir technologijos, ir skatinti jos konkurencingumo augimą, taip pat pramonės srityje, kartu remiant visus mokslinius tyrimus, kurie, manoma, yra reikalingi.

Pagal SESV 181 straipsnį Europos Sąjunga ir valstybės narės savo mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros veiklą koordinuoja taip, kad nacionalinė politika ir ES politika būtų tarpusavyje suderintos. Glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija gali imtis bet kokios naudingos iniciatyvos šiam koordinavimui skatinti, ypač iniciatyvų, kuriomis siekiama nustatyti gaires ir rodiklius, organizuoti keitimąsi geriausia praktika ir rengti periodinei stebėsenai ir vertinimui reikalingą informaciją. Apie tai būtina išsamiai informuoti Europos Parlamentą.

182 straipsnio 5 dalyje numatyta galimybė papildyti daugiametėje pamatinėje programoje numatytas veiklos sritis leidžiant Europos Parlamentui ir Tarybai pagal įprastą teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavus su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, patvirtinti priemones, reikalingas Europos mokslinių tyrimų erdvės įgyvendinimui.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Europos mokslinių tyrimų erdvės paskirtis – sukurti erdvę, kurioje „laisvai judėtų mokslo darbuotojai, mokslinės žinios ir technologijos“ (SESV 179 straipsnis). Paktas, kuris yra daugiapakopio valdymo iniciatyva ir kuriuo įgyvendinamas valdymo visais lygmenimis požiūris, padeda užtikrinti, kad politika būtų suderinta įvairiais valdymo lygmenimis ir visose politikos srityse, ir atitinka subsidiarumo principą. Pakte paisoma valstybių narių kompetencijos šioje srityje ir kartu siekiama užtikrinti glaudžią mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos sąveiką visais vyriausybės lygmenimis (vietos, regioniniu, nacionaliniu ir pasauliniu), be to, jame nustatomos iniciatyvos, kuriomis didžiausia ES pridėtinė vertė, susijusi su nacionalinėmis ir regioninėmis politinio atsako priemonėmis ir jomis grindžiama, suteikiama Europos lygmeniu. Todėl subsidiarumo principas taikomas, atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas nepriklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai.

• Proporcingumo principas

Siūlomi veiksmai yra proporcingi iškeltiems tikslams. Pasiūlymu padedama siekti naujos Europos mokslinių tyrimų erdvės tikslų. Jis papildo valstybių narių pastangas kurti į tyrėjus orientuotą, vertybėmis pagrįstą, į kompetenciją ir poveikį orientuotą mokslinių tyrimų erdvę. Pasiūlyme paisoma valstybių narių praktikos ir pritaikomas diferencijuotas požiūris, kuriame atsispindi nevienoda valstybių narių ekonominė, finansinė ir socialinė padėtis, taip pat mokslinių tyrimų sistemų ir atitinkamų įstaigų ir organizacijų įvairovė. Pripažįstama, kad skirtingos nacionalinio, regionų ar vietos lygmens sąlygos gali nulemti siūlomos rekomendacijos įgyvendinimo skirtumus.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Įvairiomis progomis buvo surinktos daugybės suinteresuotųjų šalių nuomonės. Visų pirma EMTE pertvarkos forumas (kuris veikia kaip neformali Komisijos ekspertų grupė) konsultavo Komisiją ir sudaro sąlygas struktūriškai atsižvelgti į valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių nuomones. Atitinkamų suinteresuotųjų šalių ir skėtinių organizacijų buvo prašoma pasidalyti savo nuomonėmis (pvz., 2021 m. balandžio 20 d. ir gegužės 25 d, surengtuose praktiniuose seminaruose) ir į jas tinkamai atsižvelgiama.

2021 m. balandžio 15 d. – gegužės 13 d. taip pat buvo surengtos viešos konsultacijos, siekiant surinkti platesnės visuomenės nuomones.

Kadangi ši iniciatyva numatyta neseniai priimtame Komisijos komunikate „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“ (COM(2020) 628 *final*), ji iš esmės yra pagrįsta analitiniu darbu ir įrodymais, kuriais remiantis parengtas Komunikatas dėl naujos mokslinių tyrimų erdvės (SWD(2020) 214 *final*).

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimas nebuvo atliktas, nes pridėtose veiksmų gairėse aprašoma, kad ši iniciatyva buvo numatyta Komisijos komunikate „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“ (COM(2020) 628 *final*). Todėl ji iš esmės yra pagrįsta analitiniu darbu ir įrodymais, kuriais remiantis parengtas Komunikatas dėl naujos mokslinių tyrimų erdvės (SWD(2020) 214 *final*).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma

5. KITI ELEMENTAI

Netaikoma

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 182 straipsnio 5 dalį ir 292 straipsnio pirmą ir antrą sakinius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisija priėmė komunikatą „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“³, kuriame ji išdėsto naują Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) viziją ir praneša ketinanti pasiūlyti Mokslinių tyrimų ir inovacijų paketą;
- (2) 2020 m. gruodžio 1 d. Tarybos priimtose išvadose dėl naujos Europos mokslinių tyrimų erdvės⁴ Komisija ir valstybės narės raginamos 2021 m. parengti EMTE politikos darbotvarkę ir daugiapakopio valdymo modelį, kad būtų įgyvendinta nauja Europos mokslinių tyrimų erdvė;
- (3) per pastaruosius du dešimtmečius Europos mokslinių tyrimų erdvės įgyvendinimas padėjo pasiekti svarbių laimėjimų tokiose srityse kaip mokslinių tyrimų infrastruktūra, atvirasis mokslas, tarptautinis bendradarbiavimas, lyčių pusiausvyra mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, bendras programavimas, tyrėjų karjera ir tyrėjų judumas. Tačiau pažanga mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) srityje neseniai sulėtėjo ir reikia nuveikti daugiau, kad ši tendencija būtų pakeista;
- (4) siekiant spręsti pasaulinius uždavinius, tarptautiniu lygmeniu bendradarbiaujant EMTE reikėtų atsižvelgti į Sąjungos išorės santykių prioritetus, šis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas daugiašališkumu ir tikslingu atvirumu ir juo turėtų būti skatinama užtikrinti vienodas galimybes ir abipusiškumą, grindžiamus pagrindinėmis vertybėmis ir bendromis pagrindinėmis sąlygomis;
- (5) tam, kad EMTE atitiktų ateities poreikius, būtina pereiti nuo koordinavimo požiūrio prie didesnės nacionalinės politikos integracijos. Todėl Komisijos komunikate „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“⁴ raginama sutelkti valstybės nares ties pagrindiniais principais ir vertybėmis ir nustatyti bendras prioritetines veiksmų sritis. Tai ypač svarbu tuo metu, kai siekiant paspartinti dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir įgyvendinti Paryžiaus susitarimo tikslus būtinas didesnis ir tikslingesnis nacionalinis finansavimas ir reformos, atitinkantys Europos žaliojo kurso tikslus;

³ COM(2020) 628 *final*.

⁴ 135673567135673567/20.

- (6) siekiant iš naujo patvirtinti tvirtus mokslinių tyrimų ir inovacijų Sąjungoje pagrindus, reikia laikytis tam tikrų bendrų principų ir vertybių, akcentuojant vertybes (etika ir sąžiningumas; mokslinių tyrimų laisvė; lyčių lygybė ir lygios galimybės), sudarant geresnes darbo sąlygas (laisvas tyrėjų, žinių ir technologijų judėjimas; kompetencijos siekimas; vertės kūrimas) ir didinant bendradarbiavimą (koordinavimas, nuoseklumas, įsipareigojimas; atvirumas pasauliui; įtraukumas; visuomenės atsakomybė);
- (7) drauge nustatytos bendros prioritetinės sritys turėtų aiškiai parodyti suinteresuotiesiems subjektams sritis ir veiksmus, kurie, Sąjungos ir jos valstybių narių manymu, yra jų bendri prioritetai ir kuriose jos įsipareigoja dirbti kartu sukurdamas stabilią sistemą politikos formuotojams, valstybiniams finansuotojams, privatiems investuotojams ir novatoriams;
- (8) siekdamas skirti prioritetą investicijoms ir reformoms, valstybės narės turėtų vėl patvirtinti 3 proc. ES BVP investavimo į mokslinius tyrimus ir plėtrą tikslą ir atnaujinti tikslą, kad jame atsispindėtų nauji Sąjungos prioritetai, įskaitant naują 1,25 proc. ES BPV viešųjų pastangų tikslą, kurį valstybės narės turi pasiekti iki 2030 m. koordinuodamos veiklą ES lygmeniu, kad darytų poveikį investicijoms ir jas paskatintų. Valstybės narės taip pat turėtų savanoriškai įsipareigoti iki 2030 m. skirti 5 proc. nacionalinio valstybinio mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimo bendroms programoms ir Europos partnerystėms. Valstybės narės, kurios atsilieka nuo Sąjungos vidurkio investuodamos į mokslinius tyrimus ir plėtrą, atsižvelgiant į BVP procentinę dalį, turėtų nukreipti savo investicines pastangas, kad per artimiausius 5 metus padidintų savo bendras investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą 50 proc.;
- (9) siekiant stiprinti EMTE, reikalingas glaudesnis Europos Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimas. Tai galima pasiekti sukuriant supaprastintą tarpusavio mokymosi ir tvirtesnio dvišalio dialogo stebėsenos ir koordinavimo sistemą;
- (10) reikėtų užtikrinti Sąjungos ir nacionalinių investicijų ir reformų koordinavimą, siekiant stiprinti nacionalines mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas ir didinti jų poveikį Sąjungos lygmeniu: nors nacionalinė mokslinių tyrimų ir inovacijų politika skatina plėtoti nacionalines sistemas siekiant nacionalinių tikslų, ja taip pat prisidedama prie EMTE tikslų ir kitų bendrų Sąjungos prioritetų strateginėse bendro intereso srityse,

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

1. MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ VERTYBĖS IR PRINCIPAI

- (1) Susitarti dėl bendro mokslinių tyrimų ir inovacijų vertybių ir principų Sąjungoje rinkinio, kaip nurodyta toliau, ir taikyti šias vertybes ir principus savo vidaus mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemose glaudžiai bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais. Valstybės narės ir Sąjunga šias vertybes ir principus taip pat turėtų skatinti bendraudamos su trečiosiomis šalimis, kad užtikrintų vienodas galimybes ir bendras pagrindines sąlygas.

Vertybių puoselėjimas

- (a) **Mokslinių tyrimų ir inovacijų etika ir sąžiningumas:** tyrėjai, mokslinių tyrimų procesai ir mokslinių tyrimų ir inovacijų sistema apskritai turėtų atitikti griežtas etikos ir sąžiningumo taisykles ir praktiką, kuri yra atsakingų ir patikimų nuo netinkamos įtakos nepriklausomų mokslinių tyrimų pagrindas,

būtina sąlyga kompetencijai pasiekti ir užtikrinti tyrėjų atsakomybę siekiant apsaugoti nuo šališkumo ir metodinių trūkumų.

- (b) **Mokslinių tyrimų laisvė:** tai yra EMTE būdingos mokslinių tyrimų kultūros sudedamoji dalis ir būtina sąlyga, kad tyrėjai galėtų laisvai apibrėžti savo mokslinių tyrimų klausimus, teorijas ir metodus ir tai galėtų daryti atvirai ir saugiai, taip pat kurti, dalytis žiniomis, duomenimis ir kitais rezultatais ir juos skleisti.
- (c) **Lyčių lygybė ir lygios galimybės:** lyčių lygybės įtraukimas visais lygmenimis į mokslinių tyrimų grupes, lyčių pusiausvyra priimant sprendimus ir lyčių aspekto integravimas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį ir atsižvelgimas į įvairovę platesniu mastu, *inter alia*, įskaitant lyčių, etninę ir socialinę įvairovę, neįgaliuosius ir kovą su visų rūšių diskriminacija.

Geresnis darbas

- (d) **Laisvas judėjimas:** tyrėjų ir pagalbinių darbuotojų, mokslinių žinių ir technologijų laisvas judėjimas; tai apima kuo ankstesnį dalijimąsi mokslinėmis žiniomis, duomenimis ir priemonėmis, visų pirma laikantis atvirosios mokslo praktikos, patrauklią ir nuopelnais pagrįstą karjerą, tyrėjų ir techninių darbuotojų įgūdžių pripažinimą, pagrindinių tyrėjų judumo sąlygų stiprinimą ir mokslo įstaigų ir pramonės (taip pat kitų sektorių) mainus ir inovacijų ir atvirosios prieigos integravimą į mokslinių tyrimų infrastruktūrą, technologijų infrastruktūrą ir jų paslaugas.
- (e) **Kompetencijos siekimas:** reiškia įsipareigojimą programai, aukščiausios įmanomos kokybės mokslinių tyrimų atlikimą arba paramą jiems, kad būtų pasiekta kompetencija ir už ją atlyginta, o tokia kompetencija yra būtina tam, kad būtų daromas mokslinis, technologinis, ekonominis, politinis ir visuomeninis poveikis ir apskritai plečiama Europos žinių bazė. Tai reiškia, kad valstybinės paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms paskirtis turėtų būti atrinkti ir finansuoti kokybiškas idėjas – kokybė reiškia, kad mokslinis tyrimas yra pasaulinio lygio, jį vykdant pasiekiami atviri, patikrinami ir atkartojami rezultatai ir jis vykdomas taikant skaidrius mokslinių tyrimų procesus ir metodiką, taip pat užtikrinant mokslinių tyrimų valdymą ir taip sudarant sąlygas sistemingam ankstesnių rezultatų pakartotiniam panaudojimui. Moksliniams tyrimams, tyrėjams, grupėms ir institucijoms skirta mokslinių tyrimų vertinimo sistema turėtų atitikti šį principą ir suteikti atitinkamą atlygį už kokybę; teikiant viešąją paramą turėtų būti užtikrinama tinkama pusiausvyra tarp „smalsumo skatinamų“ ir „į misiją orientuotų“ mokslinių tyrimų.
- (f) **Vertės kūrimas:** tai reiškia mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikio didinimą transformuojant Europos lyderystę žinių kūrimo srityje į atitinkamus tvarius produktus, paslaugas, procesus ir sprendimus, kuriais remiama piliečių gerovė, ekonominis klestėjimas, atviros inovacijos, įrodymais pagrįstas politikos formavimas ir atvira strateginė autonomija; tai, *inter alia*, apima darbą įvairiose politikos srityse, tvirtesnių subjektų sąsajų skatinimą daugiadalykio ir tarpsektorinio bendradarbiavimo srityje ir tyrimais grindžiamų bazinių mokslinių tyrimų ir jų vaidmens kuriant proveržio atradimus skatinimą ir išsamios žinių bazės plėtojimą.

Darbas drauge

- (g) **Koordinavimas, nuoseklumas ir įsipareigojimas:** tai reiškia, kad valstybės narės į nacionalinę mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką integruoja Europos aspektą ir užtikrina nacionalinę paramą ir įsipareigojimą sėkmingo EMTE prioritetų įgyvendinimo atžvilgiu. Valstybės narės, kartu su Sąjungos parama, koordinuoja savo mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką ir programas bendro intereso srityse, įskaitant ES mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrųjų programų papildomumo užtikrinimą, taip palengvinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą EMTE ir tiesiogines mokslinių tyrimų ir inovacijų investicijas ir reformas kuriant EMTE ir paspartinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.
- (h) **Atvirumas pasauliui:** valstybės narės, remdamosi Sąjungos vertybėmis ir šio pakto, JT darnaus vystymosi tikslų ir kitų susijusių tarptautinių dokumentų principais, vykdo abipusiškai naudingą bendradarbiavimą ir bendrą veiklą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje kartu su partneriais iš trečiųjų šalių ir regionų.
- (i) **Įtraukumas:** valstybės narės turėtų stengtis plėtoti visą EMTE potencialą, kad būtų konkurencingos pasauliniu lygmeniu; atitinkamai prastesnių rezultatų pasiekusios valstybės narės ir regionai turėtų labiau stengtis, kad padidintų savo mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų veiksmingumą ir dydį ir plėtotų savo žmogiškuosius ir infrastruktūros pajėgumus, įskaitant savo nacionalinio finansavimo ir Sąjungos fondų sinergijos užtikrinimą. Reikėtų remti Sąjungos lygmens pastangas suteikti tyrėjams ir novatoriams iš prastesnių rezultatų pasiekusių regionų prieigą prie išvystytų Europos tinklų visoje Sąjungoje.
- (j) **Visuomeninė atsakomybė:** siekti tinkamai reaguoti į visuomenės poreikius ir taip plėsti kolektyvinius pajėgumus ir siekti didesnio poveikio visuomenei, taip pat didinti pasitikėjimą mokslu ir inovacijomis, įtraukiant suinteresuotuosius subjektus, vietos bendruomenes ir piliečius į mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos kūrimo ir įgyvendinimo procesą, taip pat užtikrinant, kad politiką būtų galima operatyviai pritaikyti prie netikėtų uždavinių.

2. PRIORITETINĖS BENDRŲ VEIKSMŲ SRITYS

- (2) Susitarti dėl šių prioritetinių bendrų veiksmų remiant EMTE sričių, kuriomis remiantis bus rengiami EMTE politikos darbotvarkėje numatyti veiksmai ir dėl kurių susitars Komisija ir valstybės narės. Šiais veiksmais turėtų būti užtikrintas glaudus derėjimas su bendrai pripažintomis mokslinių tyrimų ir inovacijų Sąjungoje vertybėmis ir principais ir parama jiems, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje:

Tikro žinių vidaus rinkos veikimo stiprinimas

- (a) **Atvirasis mokslas:** remti tikrą atvirojo mokslo kultūrą Sąjungoje, įskaitant atviros prieigos prie mokslo leidinių ir mokslinių tyrimų duomenų integravimą⁵ ir atvirojo mokslo principų ir praktikos sklaidą ir panaudojimą kartu atsižvelgiant į drausminius ir kultūrinius skirtumus, įskaitant daugiakalbystę, atvirojo mokslo įgūdžių plėtojimo rėmimą ir tolesnį pagrindinės skaitmeninės infrastruktūros ir paslaugų plėtojimą ir integravimą.

⁵

T. y. vadovaujantis principu „kiek įmanoma, atvira, bet, kiek būtina, uždara“.

- (b) **Mokslinių tyrimų infrastruktūra:** toliau plėtoti atvirą prieigą prie Europos ir nacionalinės mokslinių tyrimų infrastruktūros ir geriau ją išnaudoti, įskaitant e. infrastruktūrą, jos integravimą į žinių ir inovacijų ekosistemos funkciją ir jos potencialą formuojant partnerystes ir sutelkiant išteklius, taip pat prijungimą prie Europos atviros mokslo debesijos. Taip bus prisidedama prie Europos mokslo konkurencingumo pasauliniu lygmeniu, sumažinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų atotrūkis ir skatinama įtrauktis į EMTE; tam, *inter alia*, reikės panaudoti įvairesnius pasaulinio lygmens mokslinių tyrimų infrastruktūros šaltinius ir ištirti naujus tarptautinės ir virtualios prieigos finansavimo būdus.
- (c) **Lyčių lygybė, lygios galimybės ir įtraukumas:** remti platesnį moterų dalyvavimą mokslo ir inovacijų srityje ir dirbti siekiant pašalinti nelygybę nepaisant lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.
- (d) **Tyrėjų karjera ir judumas, mokslinių tyrimų vertinimas ir atlygio sistema:** atsižvelgiant į didesnę tyrėjų karjeros pripažinimą, suteikti jų karjerai daugiau patrauklumo ir pasirūpinti jų mokymu ir įgūdžiais, kurie yra būtini kintantiems su tyrėjų veikla Sąjungoje susijusiems poreikiams patenkinti; remiantis pagalbinėmis programomis, pvz., programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“, ir užtikrinant suderinamumą su jomis, tai bus pasiekta sukuriant stabilias, patrauklias, įtraukias, palankias ir skaidrias darbo ir užimtumo sąlygas, taip pat suteikiant aiškias, gerai žinomas karjeros galimybes ir profesinį orientavimą, kad būtų priimti informacija pagrįsti sprendimai dėl karjeros; skatinti subalansuotą tyrėjų judėjimą Sąjungoje, taip pat įvairiuose sektoriuose ir viešojo administravimo institucijose; sudaryti patrauklesnę aplinką viso pasaulio gabiems specialistams. Toliau plėtoti dabartines mokslinių tyrimų, tyrėjų, grupių ir institucijų mokslinių tyrimų vertinimo sistemas, siekiant atlyginti už kokybę, poveikį, atviros mokslo praktiką, lyderystę ir bendravimą su visuomene ir bendradarbiavimą su pramone; apsvaistyti įvairius mokslinių tyrimų rezultatus ir veiklą ir sudaryti sąlygas įvairioms karjeros galimybėms. Atlygio sistemose reikėtų tinkamą dėmesį skirti skaidrumo užtikrinimui, vengti šališkumo, diskriminacijos ir nesąžiningo elgesio. Šį skaidrumą reikėtų užtikrinti naudojant tinkamus rodiklius.
- (e) **Žinių panaudojimas:** didinti bendradarbiavimą ir tarpusavio ryšius tarp tyrėjų ir novatorių, įskaitant tyrėjus ir novatorius, kurie dabar nėra aktyvūs, ir geriau koordinuoti politiką ir programas Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, visų pirma per žinių valorizacijos sistemas, panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus, kvalifikacijos kėlimą ir intelektinio turto valdymą.
- (f) **Pasaulinis dalyvavimas:** parengti nuoseklią pasaulinio dalyvavimo strategiją ir bendras priemones, kuriomis skatinamos bendros Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų vertybės ir principai, susiję su tarptautiniu bendradarbiavimu, ir pabrėžiamas Europos mokslinių tyrimų patrauklumas; užtikrinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų strateginę autonomiją kartu išlaikant atvirą ekonomiką; skatinti pagrindinėmis vertybėmis grindžiamas vienodas sąlygas ir abipusiškumą; plėsti mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerystes ir stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis.

Dvejopos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos keliamų uždavinių sprendimas bendromis jėgomis ir visuomenės dalyvavimo EMTE didinimas

- (g) **EMTE veiksmas, kuriais siekiama spręsti uždavinius:** kai Komisija ir valstybės narės, įskaitant jų regionus, miestus ir savivaldybes, bendradarbiauja glaudžiau, siekdamos skatinti kurti ir įgyvendinti atsparesnę ir tvaresnę sektorių politiką, kad būtų skatinami moksliniais tyrimais ir inovacijomis pagrįsti sprendimai ir sumažintos potencialios grėsmės; šie veiksmai gali apimti įvairias bendradarbiavimo formas, pvz., programos „Europos horizontas“ misijas, Europos partnerystes, įskaitant EIT žinių ir inovacijų bendruomenes (EIT ŽIB), bendras programavimo iniciatyvas, paramą daugiašaliams aljansams ir kitiems, ir galėtų būti parengti siekiant spręsti naujas ir nuolatinės problemas, pvz., klimato kaitos, energetikos ir skaitmeninės pertvarkos, migracijos, plastiko keliamos taršos, vėžio arba grėsmių visuomenės sveikatai; šie veiksmai turėtų būti rengiami remiantis įvairiomis disciplinomis, taip sudarant sąlygas visapusiškai spręsti problemas; jie gali būti pagrįsti su dabartinėmis koordinavimo iniciatyvomis, pvz., Strateginiu energetikos technologijų planu (SET planas), susijusia patirtimi ir iniciatyvos „EMTE prieš koroną“ pavyzdžiu, iš kurio matyti bendro stipraus poveikio svarba užtikrinant glaudų koordinavimą, bendrą projektavimą, bendradarbiavimą, dalijimąsi duomenimis ir bendrą finansavimą tarp Sąjungos, valstybių narių ir asocijuotųjų šalių, siekiant greitai rasti priemones bendram tikslui pasiekti.
- (h) **Mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos, švietimo ir ES įgūdžių darbotvarkės sinergija:** moksliniai tyrimai ir inovacijos ir (aukštasis) mokslas yra pagrindinės inovacijų, žinių kūrimo, sklaidos ir naudojimo paskatos. Reikia imtis veiksmų, siekiant kurti ir išnaudoti EMTE ir Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) sinergiją, visų pirma aukštojo mokslo įstaigose ir panaudojant mokslinių tyrimų infrastruktūrą, įskaitant e. infrastruktūrą, taip pat per Europos inovacijų ir technologijų institutą ir jų žinių ir inovacijų bendruomenes (EIT ŽIB); teikti gaires ir paramą atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, kad jų aukštojo mokslo sistemos būtų perorientuotos į didesnę bendradarbiavimą, įtrauktį, kompetenciją ir skaitmeninimą, *inter alia*, remiant tolesnę iniciatyvos „Europos universitetas“, kuri būtų naudojama kaip šiuolaikinių, įtraukių ir į ateitį orientuotų aukštojo mokslo įstaigų Sąjungoje eksperimentinė laboratorija, plėtojimą; taip pat kurti ir įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad tyrėjai įgytų visus darbo rinkoje reikalingus įgūdžius ir galėtų kelti kvalifikaciją bei persikvalifikuoti, teikiant jiems tikslinį mokymą.
- (i) **Mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos ir pramonės politikos sinergija, siekiant skatinti inovacijų ekosistemas:** moksliniai tyrimai ir inovacijos ir gyvybinga pramonė yra du pagrindiniai konkurencingumo ir atviros strateginės autonomijos varikliai. Todėl reikia imtis veiksmų, siekiant kurti ir išnaudoti EMTE ir atnaujintos pramonės strategijos⁶ sinergiją, visų pirma per mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrą, aukštojo mokslo įstaigas (AMI), programos „Europos horizontas“ partnerystes, įskaitant EIT ŽIB, pramonės aljansus ir bendras pramonės technologijų veiksmų gaires (pradedant baziniais

⁶ „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ (COM(2021) 350 final).

moksliniais tyrimais, baigiant diegimu) strateginėse srityse; šie veiksmai turėtų būti plėtojami kartu su valstybėmis narėmis, pramone (įskaitant MVI) ir kitais mokslinių tyrimų ir inovacijų suinteresuotaisiais subjektais, taip pat juose prioritetą turėtų būti skiriamas konkrečioms technologijų sritims, siekiant padėti suderinti viešąsias ir privačiąsias investicijas.

- (j) **Aktyvesnis piliečių ir visuomenės dalyvavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje atsižvelgiant į visus jos aspektus:** pvz., piliečių nuomonės ir dalyvavimo indėlis ir gebėjimas juo pasinaudoti padidins informuotumą apie mokslinių tyrimų ir inovacijų naudą kasdieniam žmonių gyvenimui, užtikrins didesnę požiūrių į mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos kūrimą ir įgyvendinimą įvairovę ir prisidės prie didesnio MTI aktualumo visuomenei, visų pirma dėl didesnio MTI priimtumo piliečiams ir didesnio naujų sprendimų įperkamumo.

Galimybių įgyti mokslinių tyrimų ir inovacijų kompetenciją Sąjungoje plėtimas

- (k) **Daugiau investicijų ir reformų šalyse ir regionuose, kuriems būdingi prastesni mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatai:** tai reiškia Sąjungos ir nacionalinio finansavimo, skirto mokslinių tyrimų ir inovacijų investicijoms, mobilizavimą, įskaitant paramą ir pagalbą vykdant būtinas mokslinių tyrimų ir inovacijų reformas.
- (l) **Sąjungos, nacionalinių ir regioninių finansavimo programų sinergija:** reikia skatinti ir plėsti Sąjungos finansavimo programų ir nacionalinių ir regioninių mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo programų sinergiją, visų pirma tai pasakytina apie programą „Europos horizontas“, sanglaudos politiką ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.
- (m) Tvirtesni bendradarbiavimo ryšiai ir kompetencija pagrįsta prastesnių rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekusių šalių mokslinių tyrimų organizacijų integracija į Europos mokslo tinklus ir inovacijų ekosistemas.

Suderintų mokslinių tyrimų ir inovacijų investicijų ir reformų stiprinimas

- (n) Parama, siekiant teikti pirmenybę ilgalaikėms mokslinių tyrimų ir inovacijų srities investicijoms ir politinėms reformoms ir užtikrinti jų vykdymą visais valdymo lygmenimis (Sąjungos, nacionaliniu ir regioniniu), įskaitant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką ir eksperimentines sąlygas; jų kūrimas, įgyvendinimas ir vertinimas turėtų būti vykdomi kartu, kad būtų pasiekta kuo didesnė sinergija ir poveikis.
- (o) **Investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas koordinavimas:** remiant potencialių koordinuotų investicijų ir reformų nustatymą ir įgyvendinimą, siekiant stiprinti EMTE aspektą visais valdymo lygmenimis Sąjungoje ir kuo labiau išnaudoti jo poveikį Sąjungos mokslo ir inovacijų sistemų naudai.

3. PIRMENYBĖ INVESTICIJOMS IR REFORMOMS

- (3) Pirmenybę skirti investicijoms ir reformoms, kuriomis įgyvendinami EMTE prioritetai ir sudaromos būtinos sąlygos ir teikiama parama patikimesnėms privačioms investicijoms į mokslinius tyrimus ir inovacijas nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu, nustatant realistiškus, tačiau plataus užmojo Sąjungos ir nacionalinius savanoriškus investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą tikslus.

- (a) Viešoms mokslinių tyrimų ir plėtros išlaidoms ir privačioms investicijoms į mokslinius tyrimus ir inovacijas reikalinga tinkama politinė ir reguliavimo sistema, kad būtų kuo labiau išnaudotas jų veiksmingumas ir efektyvumas, taip pat užtikrinamas ekonominis ir socialinis poveikis; priešingai, mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos sistemos reformai arba transformacinės darbotvarkės įgyvendinimui reikia sutelkti atitinkamus išteklius (pvz., finansavimą, žmogiškuosius išteklius, įgūdžius, tyrėjų pareigybes), siekiant skatinti pokyčius ir gerinti mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos efektyvumą ir rezultatus;
 - (b) investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą tikslai ne tik padeda sparčiau didinti bendrą išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai lygį, bet ir jais perteikiami kokybiškesni uždaviniai, susiję su moksline, technologine, visuomenine ar pramonės orientacija; tai visų pirma taikoma viešoms mokslinių tyrimų ir plėtros išlaidoms, kuriomis remiami EMTE prioritetai, įskaitant nacionalinių mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų reformas, tvarią ir konkurencingą ekonomiką ir dvejopą pertvarką;
- (4) patvirtinti savo ketinimą didinti Sąjungos lygmens investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą taip:
- (a) padidinti bendras išlaidas moksliniams tyrimams ir plėtrai iki 3 proc. ES BVP (3 proc. tikslas);
 - (b) iki 2030 m. padidinti bendras viešas pastangas mokslinių tyrimų ir plėtros srityje iki 1,25 proc. ES BVP;
 - (c) iki 2030 m. padidinti nacionalinių viešųjų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai, kurias įsipareigota skirti bendroms programoms, mokslinių tyrimų infrastruktūrai ir Europos partnerystėms, dalį iki 5 proc. nacionalinio MTP finansavimo;
 - (d) per artimiausius 5 metus 50 proc., atsižvelgiant į BVP procentinę dalį, padidinti bendras išlaidas moksliniams tyrimams ir plėtrai tose valstybėse narėse, kurių išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai vidurkis yra mažesnis, palyginti su ES vidurkiu;
- (5) savanoriškai nustatyti nacionalinius investavimo tikslus, susijusius su:
- (a) numatomomis viešosiomis pastangomis mokslinių tyrimų ir plėtros srityje, išreikštus BVP procentine dalimi;
 - (b) nacionalinių viešųjų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai, kurias įsipareigota skirti bendroms programoms, mokslinių tyrimų infrastruktūrai ir Europos partnerystei, procentine dalimi;
 - (c) tikėtinu bendrų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai padidiniu, atsižvelgiant į BVP procentinę dalį, tose valstybėse narėse, kurių išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai vidurkis yra mažesnis, palyginti su ES vidurkiu.

4. POLITIKOS KOORDINAVIMAS

- (6) Įgyvendinti griežtesnį stebėsenos ir koordinavimo mechanizmą, siekiant užtikrinti pažangą įgyvendinant EMTE prioritetus. Siekiant šio tikslo reikia:

- (a) Sąjungos lygmens koordinavimo ir paramos, pradedant strateginio planavimo ir projektavimo etapais ir baigiant įgyvendinimo ir stebėsenos etapais, pasitelkiant įvairias paprastesnes ir mažesnę naštą sukeliančias politikos priemones ir procesus:
- **bendrą EMTE politikos darbotvarkę**, kurioje išdėstyti bendri EMTE veiksmai, kuriuos reikia įgyvendinti koordinuotai, remiant šiame pakte nustatytus bendrus mokslinių tyrimų ir inovacijų principus ir EMTE prioritetus. EMTE politikos darbotvarkė turi būti aiški ir įgyvendinama, joje turi būti apibrėžtas ir aprašytas kiekvienas veiksmas, atsižvelgiant į jo įgyvendinimą (Sąjungos ir (arba) nacionaliniu lygmeniu);
 - **specialią EMTE politikos interneto platformą**, skirtą teikti ataskaitas apie i) EMTE politikos darbotvarkės įgyvendinimą (Sąjungos ir nacionaliniu lygmeniu) ir apie ii) kitas investicijas, reformas ir veiklą, kuria remiami šiame pakte išdėstyti principai ir EMTE prioritetinės sritys;
 - **EMTE rezultatų suvestinę**, kurioje stebima pažanga, padaryta siekiant EMTE tikslų nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu, pasitelkiant rodiklių ir kokybinės analizės, susijusios su EMTE prioritetais, derinį. EMTE rezultatų suvestinė turėtų būti nuolat atnaujinama;
 - **reguliarius valstybių narių ir Komisijos politikos dialogus** dvišaliu ir daugiašaliu lygmeniu, siekiant remti EMTE politikos darbotvarkės įgyvendinimą, visų pirma dalijantis geriausia patirtimi ir vykdant abipusį mokymąsi, kurie vyktų EMTE pertvarkos forume. Komisija toliau teiks paramą naudodama programos „Horizontas 2020“ politikos rėmimo priemonę ir techninės paramos priemonę;
- (b) bendro Komisijos ir valstybių narių susitarimo dėl bendros EMTE politikos darbotvarkės, pagrįstos EMTE rezultatų suvestine ir Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų konsultacinio komiteto (ERAC) strateginėmis konsultacijomis, taip pat užtikrinant tinkamą suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą. EMTE pertvarkos forumas parengia EMTE politikos darbotvarkės projektą.
- (c) Susitarusios dėl EMTE politikos darbotvarkės, valstybės narės ir Komisija dalijasi informacija apie savo politiką ir programas, kuriomis prisideda prie EMTE politikos darbotvarkės įgyvendinimo, o platesniu mastu – prie šiame pakte nustatytų principų ir prioritetų. Tai apima informaciją apie dabartinės politikos ir programų įgyvendinimą ir būsimos politikos ir programų planavimą, ja dalijamasi internetinėje EMTE platformoje.
- (d) Komisija peržiūri, kaip EMTE politikos darbotvarkė įgyvendinama nacionaliniu lygmeniu, ir skelbia metinę ataskaitą apie EMTE įgyvendinimo būklę, įskaitant pavienės ataskaitas apie kiekvienos valstybės narės daromą pažangą. Taip bus sukurtas pagrindas palaikyti nuolatinį valstybių narių ir Komisijos dialogą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas